

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Өчкүл авыл жирлеге
Башкарма комитеты

КАРАР

№7

09.03.2022 ел

2022-2024 елларга Спас муниципаль районы Өчкүл авыл жирлеге
территориясендө жирлөрдөн файдалану һәм саклау буенча муниципаль
программаны раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендө жирле үзидарө оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрөндөгө 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендө,

КАРАР ИТӨМ:

1. 2022-2024 елларга - Спас муниципаль районы Өчкүл авыл жирлеге территориясендө жирлөрдөн файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны әлегө карарга кушымта нигезендө расларга.

2. Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 2022-2024 елларга Спас муниципаль районының Идел бие авыл жирлеге территориясендө жирлөрдөн файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа чараларын үтөү өчен бюджет ассигнованиеләрен агымдагы финанслау хисабына карарга тәкъдим итөргө.

3. Спас муниципаль районының Өчкүл авыл жирлеге территориясендө жирлөрдөн файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны 2022-2024 елларга Өчкүл авыл жирлегенөң мәгълүмат стендларында һәм Өчкүл авыл жирлегенөң Спас муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> һәм <http://pravo.tatarstan.ru> законда билгелөнгөн вакытта урнаштырырга.

4. Әлегө карар халыкка игълан ителгөн вакыттан үз көченө керө.

5. Әлегө карарның үтөлешен тикшереп торуны үз өстемдө калдырам.

Өчкүл авыл жирлеге
Башкарма комитеты житөкчесе

Н.В. Емелюшина

Өчкүл авыл жирлеге Башкарма
комитетының 2022 елның 9
мартындагы 7 номерлы карарына 1
нче кушымта.

**2022-2024 елларга Спас муниципаль районы Өчкүл авыл жирлеге
территориясендө жирлөрдөн файдалану һәм саклау буенча муниципаль
программа**

2022

**Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге территориясендә
2022-2024 елларга җирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программа паспорты**

Программаның Исеме	2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Җир кодексы.
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаны эзерләүчеләр	Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаны үтәүчеләр	Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Программаның максатлары һәм бурычлары.	<p>Программаның максаты - җирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм җиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук җирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрне яхшырту өчен.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - җирләрдән файдалануның һәм саклауның нәтижәләлеге арттыру; - җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү; - яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу, - җирләрне инвентаризацияләү.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме-50,4мең сум., шул исәптән</p> <p>2022 ел – җирле бюджет акчалары хисабына16,8мең сум.</p> <p>2023 ел – җирле бюджет акчалары хисабына16,8мең сум.</p> <p>2024 ел – җирле бюджет акчалары хисабына16,8мең сум.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм нәтижәлелек күрсәткечләре.	Җирдән файдалануны тәртипкә салу, җирләрдән нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, бозылган җирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын арттыру.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

1. Агымдагы халәтнең характеристикасы һәм муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәсендә төп проблемалар.

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөнъясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жиңмерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

2022-2024 елларга Спас муниципаль районының Өчкүл авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән..

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөнъясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз караш аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Өчкүл авыл жирлегенең тотрыклы социаль-икътисады үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрен саклауның һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм төпле рәвештә, бүгенге көндә яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләренң экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары.

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Өчкүл авыл жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольлеге, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максатлары жирләрен пычратуны, ярлылануны, деградацияләүне, бозуны, жирләрен һәм туфракны һәм туфракны юкка чыгаруны, жирне һәм туфракны башка төрле тискәре йогынтыны булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итүдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәләгән арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәләгә күрсәткечләре.

Өлеге программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнәшкә кертү; авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программаның чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;

3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срогы-2022-2024 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Спас муниципаль районы Өчкүл авыл жирлеге территориясендө жирлөрне саклау һәм файдалану нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чараларны үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге	Индикаторларның әһәмияте.			Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2022	2023	2024	2022	2023	2024	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм туфракны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм башка тискәре йогынтыларны булдырмау һәм бетерү, шулай ук	1.1: Жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру.	1.1.1. туфракның ундырышлылыгы һәм саклау һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәре, куаклар һәм вак төякләр үсүдән саклау, жирләрнең торышын начарайтуның башка төрләрәнән яклау (фито контроле үткөрү).	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе				Жирләрдән экологик системаларны саклауны тәмин итә торган ысуллар, жирнең чара булу сәләте, хужалык һәм эшчәнлекнең башка төрләрән гамәлгә ашыруның нигезе

<p>жирләрне рациональ файдалануны , шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләрдә тупракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәэмин итү.</p>		1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижеләрен бетерү (өмәләр үткәрү, чүп-чар чыгару)	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	берәмлек	6	6	6	-	-	-	буларак файдалану.
	1.2 Яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу	1.2.1. табигатьне саклау, торгызу һәм үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	берәмлек	10	10	10	-	-	-	халыкның сәламәтлеген һәм яшәешен тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм аның шартларын яхшырту.
	1.3: Жирләрне инвентаризацияләү	1.3.1. буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү.	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	жирләрне даими рәвештә инвентаризацияләү үткәрү, аларны арендага (милеккә) бирү максатыннан
		1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдегең	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма	2022-2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	--	буш һәм рациональ файдаланыл

		белән алу фактларын ачыклау.	комитеты									мый торган жирләрне ачыклау.
		1.3.3. гражданның РФ жир законнарын аңлату.	Өчкүл авыл жирлеге Башкарма комитеты	2022- 2024	Әйе/Юк	әйе	әйе	әйе	-	-	-	

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру җирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2022-2024 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме җирле бюджет акчаларынан 50,4 мең сум тәшкил итә.

Спас муниципаль районы Өчкүл авыл җирлегенә җирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә эзерләнган тәкъдимнәре нигезендә, дефляторлар индексларын исәпкә алып, финанс ресурсларына ихтыяж билгеләнгән.

Таблица № 2.

Тормышка ашыру еллары	Финанслау күләме - мең сум				
	Барлығы	финанслау чыганақлары буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	җирле бюджет	бюджеттан тыш чыганақлар
Муниципаль программаның төп чаралары					
2022		0,0	0,0	16,8	0,0
2023		0,0	0,0	16,8	0,0
2024		0,0	0,0	16,8	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча		0,0	0,0	50,4	0,0

Чараның муниципаль программасын гамәлгә ашыру барышында һәм аларны финанслау күләмнәре, Спас муниципаль районының Өчкүл авыл җирлегенә бюджетты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләп кертәргә тиеш.

7. Программаның үтәләшен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Спас муниципаль районының Өчкүл авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап белешмәләре җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан квартал саен Спас муниципаль районы башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә хисап чорыннан соң килүче айның 25 енә кадәр тапшырыла.

